

Sisäministeriön kuulemistilaisuus Raaputusarpoja koskeva esiselvityshanke Sovatek-säätiö

Jarkko Järvelin

kehittämispäällikkö

11.02.2026

Sovatek-säätiön näkökulma ja asiantuntemus

- Sovatek-säätiö toteuttaa STEAn rahoittamaa Pelitukea (2012 alkaen), jonka tavoitteena on peli- ja nettihaittojen ehkäisyn ja hoidon kehittäminen, aiemmin rahapeliongelman tutkimuksen ja hoidon kehittämishanke Pelissä (2008-2011) ja THL:n rahoittaman Aluetuki-hankkeen toteuttaja Väli-Suomen alueella (2021-23)
- Säätiö tuottaa valmennus- ja kuntoutuspalveluja, etsivän nuorisotyön palveluja ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten työpaja-toimintaa
- Jyväskylässä kaksi vertaistoimintakeskusta päihde- ja rikostaustaisille henkilöille sekä jalkautuvaa työtä samalle kohderyhmälle
- Aiemmin (vuoteen 2024 saakka) päihde- ja riippuvuuspalvelujen (ml. ongelmallisen pelaamisen palvelut) tuottaja Keski-Suomessa

Raaputusarpojen pelaaminen

- Tunnistautumisvaatimus vähensi pelaamista, muuten suosio on ollut aika vakaa
- Alaikäisten kohdalla raaputusarpojen pelaaminen oli nousussa väestötutkimuksessa 2023
- Arpojen lahjaksi antaminen on ollut yleinen tapa, joka on edelleen olemassa
- Lahjaksi antamisen salliminen ja muutoksesta uutisointi kannustaisi pelaamaan ja pitäisi yllä rahapelaamiseen harmittomana viihteenä suhtautuvaa kulttuuria tilanteessa, jossa rahapelimarkkinoiden muutos lisää tarjontaa ja rahapelien näkyvyyttä.
- Veikkauksen asiakkaaksi rekisteröitymiseen muutos olisi todennäköisesti vähäinen

Raaputusarpa rahapelituotteena

- Arkipäiväinen ja tuttu, matalan kynnyksen pelituote
- Arpojen teemat vaihtelevat ja osa viittaa kasinopelaamiseen, osa taas arkipäiväisiin pulmapeleihin ja sanaristikoihin. Lapsiin ja nuoriin voivat vedota mm. eläinteemat.
- Ei haitallisimpia pelejä, mutta joskus addiktio kohdentuu nimenomaan arpoihin
- Relapsiriski toipuville pelaajille (tuntuu vaarattomalta)
- Lottoa kouruttavampi, koska voitto ratkeaa raaputettaessa. Illuusio pelaajan vaikutusmahdollisuudesta
- Pelituote, johon lahjaksi annettuna liittyy pelaamiseen totuttamista mahdollisesti turvalliseen ja mukavaan yhdessäoloon liittyen.
- Huomattavan voiton saaminen nuorena lisää merkittävästi ongelmapelaamisen riskiä ja alaikäiselle huomattava voitto voi olla melko pieni summa.

Haittojen ehkäisy, jos lahjaksi antaminen sallittaisiin

- Ehdottomasti edellytettävä tunnistautumista voittoja lunastettaessa
- Teemat eivät saa olla erityisesti nuoriin vetoavia
- Nettiarpoina ei saisi tarjota samoja tai samannäköisiä tuotteita

Yhteenvetoa ja huomioita

- Sovatek-säätiö ei kannata raaputusarpojen lahjaksi antamisen sallimista, koska
 - Vaikutus pelaamisen kanavointiasteeseen on todennäköisesti vähäinen
 - Sallivampi arpojen myynti pitää yllä kulttuuria, jossa rahapelaaminen nähdään arkipäiväisenä, harmittomana viihteenä
 - Muutos lisäisi entisestään haittariskiä tilanteessa, jossa se muutenkin kasvaa pelien tarjonnan ja näkyvyyden lisääntyessä
- Mahdollisia muutoksia selvitettäessä olisi tarkasteltava myös muita eduskunnan hallintovaliokunnan lausumia, erityisesti
 - Mahdollisuutta kaikkia pelintarjoajia koskevaan yhteiseen tappiorajaan
 - Riittävää resursointia viranomaisvalvontaan sekä pelihaittojen ehkäisyyn ja hoitoon